

– Sapphire 2050 Celsius är ett väldigt spännande verk, som målar upp underjord och mörker. Men samtidigt finns det svängiga och häftiga delar, säger Kristian Chojecki som spelar violoncell i kvartetten.

I sin fjortonde stråkkvartett, skriven 1824, utgår **Franz Schubert** från sin lied *Der Tod und das Mädchen*. Sångens tema ligger till grund för den andra satsens djupa tragik, men döden som motiv finns närvarande i hela verket. Kvartetten komponerades under en svår period för Schubert. Han var inlagd på sjukhus under en längre tid – vissa menar att det var ett utbrott av tertiär syfilis med svåra hudutslag och som kan ge neurologiska symptom och hjärtproblem – och hade dessutom allvarliga ekonomiska bekymmer. Mot den bakgrunden har många velat se kvartetten som Schuberts musikaliska testamente. Han fick dock leva ytterligare fyra år och hörde kvartetten spelas vid en privat konsert 1826.

Jörgen Lundmark

Monbijou- kvartetten

Marcus Bäckerud – violin
Alexander Chojecki – violin
Oscar Edin – viola
Kristian Chojecki – cello

Nästa konsert blir 10 november: *Tre underbarn av sin tid*, pianotrior av Mozart, Korngold och Boulanger med Nils-Erik Sparf, Erik Wahlgren och Mats Jansson. 19 oktober blir det jubileumskonsert, LiSO 90 år, med bl.a. Ulf Wallin som solist. 7 november bjuder Östgöta blåsarsymfoniker och Linköpings balettensemble på dans med bl.a. Eldfågeln och Circuspolka.

www.linkopingkammarmusik.se

Wallenbergsalen
13 oktober 2024 kl. 16.30

Konserten ges med stöd av Kultur- och fritidsnämnden i Linköping, Statens kulturråd, Sensus studieförbund och Scandic Frimurarehotellet samt i samarbete med Östgötamusiken.

Program

Wilhelm Stenhammar
1871–1927

Stråkkvartett nr 5 C-dur op. 29 ”Serenad”
Allegro molto con spirito
Ballata: Allegretto scherzando
Scherzo: Allegro vivace
Allegro molto

Tebogo Monnakgotla
f. 1972

Sapphire 2050 Celsius

Franz Schubert
1797–1828

Stråkkvartett nr 14 d-moll,
”Döden och flickan” D 810
Allegro
Andante con moto
Scherzo: Allegro molto
Presto

Wilhelm Stenhammars stråkkvartett nr 5 op. 29, även kallad *Serenad*, kom till under en prövande tid omkring år 1910. Hans arbete som dirigent för Göteborgssymfonikerna tog upp allt mer tid. Samarbetet med Aulinkvartetten avstannade eftersom vännen Tor Aulin blivit svårt sjuk. Det hörs dock inte i denna den ljusaste och mest skämtsamma av Stenhammars kvartetter. Andra satsen, med den ovanliga titeln *Ballata*, bygger på en tragikomisk ballad som tonsättaren fått höra som barn. Bland sångens persongalleri finns riddar Finn Komfusenfej, Kung Kej och Drottning Skräckeriskej. Musiken är passande humorfylld med stora kontraster. Sats ett tjänar som introduktion till *Ballatan*, varefter ett helt kort och skugglikt *scherzo* behåller det luftiga uttrycket. Finalens flerstämmiga vitalitet är åter något helt annat. I kvartetten som helhet finns åtskilliga anknytningspunkter till förebilder som Haydn, Mozart och Beethoven.

Tebogo Monnakgotla blev redan 2007–2008 utnämnd till Sveriges Radios särskilda interna tonsättare som går till ”de absolut främsta unga tonsättarna”. Förra året, 2023, var hon tonsättare vid Tanglewoods sommarfestival. Hon har skrivit musik för ett flertal ensembler, däribland BBC Symphony Orchestra, Kungliga Filharmonikerna, Lahtis stadsorkester, Kammarensemblen, *Musica Vitae*, *Avanti!*, Sveriges Radios symfoniorkester, Radiokören och för den unge violinisten Johan Dalene. I hennes verkförteckning finns många mycket olika verk i det mindre formatet, en förteckning som den nu helt nyskrivna tonsättningen *Sapphire 2050 Celsius* ansluter sig till. I våras när Tebogo Monnakgotla träffade Monbijoukvartetten för första gången fick hon lära känna vad som är kvartettens signum och lyssna på deras framföranden av olika verk.

– Kvartettens namn och deras expressionistiska stil har inspirerat. Monbijou betyder ju min juvel på svenska, så jag skrev en kvartett med utgångspunkt från safirens olika faser – fast, flytande och så vidare. Safirens smältpunkt är 2050 grader Celsius, säger Tebogo Monnakgotla.

– Jag har skrivit två kvartetter tidigare, *Wooden Bodies* för Malvakvartetten och *So Be It* för Uppsala Kammarorkester. Jag har dessutom skrivit en stråktrio *Five Pieces for String Trio* för Zilliacus-PerssonRaitinen.